

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

20 mei 2015

WETSONTWERP

houdende instemming met het Protocol,
gedaan te Brussel op 17 mei 2010, tot
wijziging van de Overeenkomst tussen het
Koninkrijk België en de Republiek Rwanda tot
het vermijden van dubbele belasting en tot het
voorkomen van het ontduiken en het ontgaan
van belasting inzake belastingen naar het
inkomen en naar het vermogen, ondertekend
te Kigali op 16 april 2007

Blz.

INHOUD

Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp	21
Advies van de Raad van State	22
Wetsontwerp	25
Bijlage	27

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

20 mai 2015

PROJET DE LOI

portant assentiment au Protocole,
fait à Bruxelles le 17 mai 2010,
modifiant la Convention entre le
Royaume de Belgique et la République du
Rwanda tendant à éviter la double imposition
et à prévenir la fraude et l'évasion fiscales en
matière d'impôts sur le revenu
et sur la fortune,
signée à Kigali le 16 avril 2007

Pages

SOMMAIRE

Résumé	3
Exposé des motifs	4
Avant-projet	21
Avis du Conseil d'État	22
Projet de loi	25
Annexe	27

De regering heeft dit wetsontwerp op 20 mei 2015 ingediend.

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 20 mai 2015.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 22 mei 2015 door de Kamer ontvangen.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 22 mai 2015.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

SAMENVATTING

Het ontwerp van instemmingswet heeft tot doel de bekrachtiging mogelijk te maken van het Protocol tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Rwanda tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen.

Het Protocol heeft tot doel artikel 26 van de bestaande Overeenkomst, dat betrekking heeft op de uitwisseling van inlichtingen inzake fiscale aangelegenheden, aan te passen aan de laatste versie van de overeenkomstige bepaling van het OESO-model van belastingverdrag.

Deze aanpassing, die inzonderheid voorziet in de uitwisseling van bankgegevens, kadert in een wereldwijd proces ter versterking van de internationale samenwerking in belastingzaken.

RÉSUMÉ

Le projet de loi d'assentiment a pour objet de permettre la ratification du Protocole modifiant la Convention entre la Belgique et le Rwanda tendant à éviter la double imposition et à prévenir la fraude et l'évasion fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune.

Le Protocole a pour objectif d'aligner l'article 26 de la Convention actuelle, relatif à l'échange de renseignements en matière fiscale, sur la dernière version de la disposition correspondante du Modèle de convention fiscale de l'OCDE.

Cet alignement, qui prévoit en particulier l'échange de renseignements bancaires, s'inscrit dans un processus de consolidation de la coopération internationale en matière fiscale qui a été entrepris au niveau mondial.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De regering onderwerpt heden aan uw instemming het Protocol, gedaan te Brussel op 17 mei 2010 (hierna “het Protocol” genoemd), tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Rwanda tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Kigali op 16 april 2007.

Overeenkomstig de principiële beslissing die werd genomen door de Interministeriële Conferentie “Buitenlands Beleid” van 20 januari 2011 gaat het om een verdrag met een gemengd karakter.

A. Algemene context waarin het Protocol moet worden geplaatst

De Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting, die op 16 april 2007 met Rwanda werd ondertekend (hierna “de Overeenkomst van 2007” genoemd), werd op verzoek van de Belgische regering herzien.

Dat verzoek volgde op de beslissing van de regering in 2009 om de werkingssfeer van de internationale administratieve bijstand uit te breiden tot de bankgegevens en maakt deel uit van een wereldwijd proces ter versterking van de internationale samenwerking in belastingzaken.

1. Aanvangspunt: de strijd tegen de “belastingparadijzen” en de schadelijke belastingpraktijken

Het aanvangspunt van dit proces ligt in 1996, wanneer de lidstaten van de OESO vastgesteld hebben dat het nodig was om toezicht te houden op de fiscale gevolgen van de geleidelijke liberalisering van de internationale handel en investeringen. De voortschrijdende mobiliteit van kapitalen mag dan al een onbetwistbare rol gespeeld hebben in de economische groei, ze heeft ook de belastingstelsels van de verschillende Staten tegen elkaar uitgespeeld. Die concurrentie heeft geleid tot een opbod bij het invoeren van stimuleringsmaatregelen en tot de bloei van belastingparadijzen.

Resultaat van deze toestand is dat er zich een verstoring heeft voorgedaan van de evenwichten op het vlak van investeringsbeslissingen, die in het algemeen schadelijk is voor de begroting van de meeste landen.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le gouvernement soumet aujourd’hui à votre assentiment le Protocole, fait à Bruxelles le 17 mai 2010 (ci-après “le Protocole”), modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Rwanda tendant à éviter la double imposition et à prévenir la fraude et l’évasion fiscales en matière d’impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Kigali le 16 avril 2007.

Conformément à la déclaration de principe adoptée par la Conférence Interministérielle “Politique étrangère” du 20 janvier 2011, il s’agit d’un traité à caractère mixte.

A. Contexte général dans lequel s’inscrit le Protocole

La Convention préventive de la double imposition signée le 16 avril 2007 avec le Rwanda (ci-après “la Convention de 2007”) a été revue à la demande du gouvernement belge.

Cette demande faisait suite à la décision prise en 2009 par le gouvernement d’étendre le champ d’application de l’assistance administrative internationale aux renseignements bancaires et s’inscrit dans un processus mondial de renforcement de la coopération internationale en matière fiscale.

1. Point de départ: la lutte contre les “paradis fiscaux” et les pratiques fiscales dommageables

Le point de départ de ce processus se situe en 1996, lorsque les pays membres de l’OCDE ont constaté qu’il était nécessaire de contrôler les conséquences fiscales de la libéralisation progressive des échanges et des investissements internationaux. En effet, si le développement de la mobilité des capitaux a été un incontestable facteur de croissance économique, il a également mis en concurrence les systèmes fiscaux des différents États. Cette concurrence a conduit à une surenchère dans l’adoption d’incitants et à l’essor des paradis fiscaux.

Cette situation a engendré des distorsions au niveau des décisions d’investissement qui sont préjudiciables, d’une manière générale, aux budgets de la plupart des pays. L’OCDE a, dès lors, été chargée par ses pays

De OESO werd er door zijn lidstaten dan ook mee belast om maatregelen uit te werken om die verstoring tegen te gaan.

Op grond van dat mandaat heeft de OESO in 1998 een rapport voorgelegd waarin de criteria worden vastgelegd die kenmerkend zijn voor “belastingparadijzen” en schadelijke belastingpraktijken. Dit rapport bevatte aanbevelingen tot het invoeren van een reeks unilaterale, bilaterale of multilaterale maatregelen om die stelsels en die praktijken op gecoördineerde wijze te kunnen bestrijden. Bij die maatregelen hoorden met name ook het opheffen van de bepalingen die de toegang van de belastingautoriteiten tot bankgegevens beperkten en een intensievere en doeltreffender aanwending van de procedures voor internationale administratieve bijstand.

De eerste concrete resultaten van de werkzaamheden van de OESO hadden betrekking op de lidstaten van de OESO. In 2000 heeft het Comité voor fiscale zaken van de OESO¹ immers verklaard dat alle OESO-lidstaten aan hun belastingadministraties toegang tot bankgegevens zouden moeten verlenen met het oog op de uitwisseling daarvan met hun verdragspartners. De lidstaten kregen ook nog andere aanbevelingen, meer bepaald het verbod op anonieme bankrekeningen of de verplichting om inlichtingen uit te wisselen in die gevallen waarin de aangezochte Staat de gevraagde inlichtingen niet nodig heeft voor de toepassing van zijn eigen belastingwetgeving. De initiatieven die door de lidstaten (en door de Staten die het statuut van waarnemende Staat hebben) werden genomen, werden onderworpen aan een gedetailleerd onderzoek waarover twee rapporten werden gepubliceerd, het ene in 2003 en het andere in 2007.

2. Opstarten van het proces in de landen die geen lid zijn van de OESO en de focus op de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden

In 2000 mochten vertegenwoordigers van landen die geen OESO-lidstaat waren deelnemen aan de werkzaamheden die binnen de OESO werden verricht. Momenteel nemen meer dan 100 landen deel aan die werkzaamheden, die vooral gericht zijn op de uitwisseling van inlichtingen en die verricht worden binnen het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen (oorspronkelijk Mondiaal Forum inzake fiscaliteit genoemd). In 2002 heeft dit Forum een Modelverdrag uitgewerkt dat beperkt blijft tot de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden. Het

¹ Het Comité voor fiscale zaken van de OESO is een werkgroep die is samengesteld uit hoge ambtenaren van de belastingadministraties van de 34 lidstaten (huidig aantal leden).

membres de mettre au point des mesures pour lutter contre ces distorsions.

Sur la base de ce mandat, l'OCDE a présenté en 1998 un rapport fixant les critères qui caractérisent les “paradis fiscaux” et les pratiques fiscales dommageables. Ce rapport recommandait l'adoption d'une série de mesures de nature unilatérale, bilatérale ou multilatérale afin de lutter, de façon coordonnée, contre ces régimes et ces pratiques. Au nombre de ces mesures figuraient notamment la levée des dispositions limitant l'accès des autorités fiscales aux informations détenues par les banques ainsi que l'usage plus intensif et plus efficace des procédures d'assistance administrative internationale.

Les premiers résultats concrets des travaux de l'OCDE concernaient les pays membres de l'OCDE. En 2000, le Comité des Affaires Fiscales de l'OCDE¹ a, en effet, déclaré que tous les pays membres de l'OCDE devraient autoriser leurs administrations fiscales à accéder aux renseignements bancaires en vue d'échanger ceux-ci avec leurs partenaires conventionnels. D'autres recommandations ont également été faites aux pays membres, notamment l'interdiction des comptes bancaires anonymes ou l'obligation d'échanger des renseignements dans les cas où l'État requis n'a pas besoin des renseignements demandés pour l'application de sa propre législation fiscale. Les initiatives prises par les États membres (et par ceux ayant le statut d'observateurs) ont fait l'objet d'un examen détaillé dans deux rapports, l'un publié en 2003 et l'autre en 2007.

2. Ouverture du processus aux pays non membres de l'OCDE et focalisation sur l'échange de renseignements en matière fiscale

En 2000, les travaux menés au sein de l'OCDE se sont ouverts aux représentants de pays non membres de l'OCDE. Actuellement, plus de 100 pays participent à ces travaux, lesquels sont concentrés sur l'échange de renseignements. Ces travaux se déroulent au sein du Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements (initialement baptisé Forum Mondial sur la fiscalité). En 2002, ce Forum a mis au point un Modèle d'accord limité à l'échange de renseignements en matière fiscale. Le Forum encourage la conclusion d'accords conformes aux principes repris dans ce

¹ Le Comité des Affaires Fiscales de l'OCDE est un groupe de travail composé de hauts fonctionnaires représentant les administrations fiscales des 34 pays membres (nombre de membres actuel).

Forum pleit voor het sluiten van overeenkomsten die conform zijn aan de beginselen die in dat Modelverdrag zijn opgenomen. De uitwisseling van bankgegevens is één van die beginselen. Sinds 2006 wordt in een jaarlijks rapport verslag uitgebracht over de vooruitgang die dienaangaande in de betrokken landen is gemaakt.

Als gevolg van die werkzaamheden werd tevens een nieuwe paragraaf 5 ingevoegd in artikel 26 (Uitwisseling van inlichtingen) van het OESO-modelverdrag inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen van juli 2005. De nieuwe paragraaf 5 laat een Staat niet langer toe het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel en alleen omdat die inlichtingen in het bezit zijn van een bank. België, Luxemburg, Oostenrijk en Zwitserland hadden in 2005 voorbehoud aangetekend bij die nieuwe paragraaf 5.

De OESO-normen inzake uitwisseling van inlichtingen hebben in oktober 2008 de goedkeuring gekregen van het Comité van Experts in Internationale Fiscale Samenwerking van de UNO, dat ze heeft opgenomen in de Modelovereenkomst inzake dubbele belasting tussen ontwikkelde landen en ontwikkelingslanden. Ze zijn aldus uitgegroeid tot de standaard op wereldvlak.

3. Aansluiting van België bij het internationaal proces

België heeft in het dubbelbelastingverdrag dat op 27 november 2006 met de Verenigde Staten werd gesloten een bepaling opgenomen die analoog is aan artikel 26, paragraaf 5 van het OESO-Model. Door dit te doen aanvaardde ons land voor de eerste keer om te voldoen aan het uit een andere Staat afkomstige verzoek om bankgegevens.

Onmiddellijk na het sluiten van die Overeenkomst heeft België vanaf januari 2007 binnen de internationale instanties (OESO, Europese Unie en UNO) laten weten dat het bereid was om geval per geval met andere Staten te onderhandelen over een verdragsbepaling die gelijksoortig was aan die welke met de Verenigde Staten werd overeengekomen. Op deze aanzet van België is geen enkel initiatief van onze verdragspartners gevolgd. In de versie van 2008 van het OESO-Model van fiscale Overeenkomst heeft België overigens vastgehouden aan zijn principieel voorbehoud, maar het heeft duidelijk aangegeven dat het bereid was om, geval per geval, een bepaling te aanvaarden met betrekking tot het uitwisselen van bankgegevens.

België heeft zich in maart 2009 volledig aangesloten bij de normen inzake transparantie en uitwisseling van

Modèle. Parmi ces principes figure l'échange d'informations bancaires. Depuis 2006, un rapport annuel expose les progrès accomplis en la matière dans les pays concernés.

Suite à ces travaux, un nouveau paragraphe 5 a également été introduit à l'article 26 (Echange de renseignements) du Modèle OCDE de Convention fiscale concernant le revenu et la fortune de juillet 2005. Le nouveau paragraphe 5 ne permet plus à un État de refuser de communiquer des renseignements uniquement parce que ceux-ci sont détenus par une banque. En 2005, la Belgique, le Luxembourg, l'Autriche et la Suisse avaient chacun émis une réserve sur ce nouveau paragraphe 5.

Les normes OCDE d'échange de renseignements ont emporté l'adhésion, en octobre 2008, du Comité d'experts de la coopération internationale en matière fiscale de l'ONU, qui les a introduites dans le Modèle de convention concernant les doubles impositions entre pays développés et pays en développement. Elles sont, ainsi, devenues le standard au niveau mondial.

3. Adhésion de la Belgique au processus international

La Belgique a introduit une disposition analogue à l'article 26, paragraphe 5 du Modèle OCDE dans la Convention fiscale conclue avec les États-Unis le 27 novembre 2006. Ce faisant, pour la première fois, notre pays acceptait de satisfaire aux demandes de renseignements bancaires provenant d'un autre État.

Dans la foulée de cette Convention, la Belgique a fait savoir dès janvier 2007 dans les enceintes internationales (OCDE, Union Européenne et ONU) qu'elle était disposée à négocier, au cas par cas, avec d'autres États une disposition conventionnelle similaire à celle conclue avec les États-Unis. Cette ouverture de la Belgique n'a été suivie d'aucune initiative de nos partenaires conventionnels. Par ailleurs, dans la version de 2008 du Modèle de convention fiscale de l'OCDE, la Belgique a maintenu sa réserve de principe mais a clairement indiqué qu'elle était prête à accepter, au cas par cas, une disposition relative à l'échange de renseignements bancaires.

En mars 2009, la Belgique s'est pleinement ralliée aux normes de transparence et d'échange de

inlichtingen die in de schoot van de OESO werden uitgewerkt. Deze nieuwe vooruitgang heeft als volgt vorm gekregen:

- door op 11 maart 2009 mede te delen dat België het voorbehoud introk dat het had aangetekend bij artikel 26, paragraaf 5 van het OESO-model;

- door het voorstel dat de minister van Financiën heeft gedaan aan zijn ambtgenoten van de EU en van de OESO om die bepaling op te nemen in de overeenkomsten die België met elk van de lidstaten van de OESO en de EU heeft gesloten;

- door de beslissing om vanaf 1 januari 2010 binnen het kader van de spaarrichtlijn over te gaan tot het automatisch uitwisselen van inlichtingen, zonder het einde af te wachten van de overgangperiode (de interesten die vanaf 1 januari 2010 in België betaald worden, maken sinds 2011 deel uit van een automatische uitwisseling van inlichtingen door België).

4. Versnelling van het internationaal proces en opstellen van “witte”, “grijze” en “zwarte” lijsten

De samenkomst van de G 20 in Londen op 2 april 2009 heeft het proces waarbij de Staten zich aansloten bij de internationale standaard versneld. Tegen de achtergrond van de economische en financiële crisis werd die samenkomst afgesloten met het innemen van bijzonder krachtige standpunten. De nood aan transparantie en internationale samenwerking in belastingzaken werd nog eens bevestigd en tegen de Staten die terughoudend zijn om zich aan te sluiten bij de internationale standaard werd met sancties gedreigd. Er werd een reeks tegenmaatregelen besproken: eisen dat de belastingplichtigen en de financiële instellingen nog meer inlichtingen verstrekken die betrekking hebben op transacties waarbij die “niet meewerkende” Staten betrokken zijn; elke vermindering weigeren voor betalingen aan begunstigen die in die Staten wonen; belastingen heffen van die betalingen, enz.

Dezelfde dag heeft de OESO een document gepubliceerd waarin de 84 Staten die toen deel uitmaakten van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen over drie lijsten werden verdeeld, in functie van de vooruitgang die elk van hen had geboekt bij het invoeren van de internationale standaard.

In een eerste “witte” lijst waren de Staten opgenomen waar die standaard reeds wezenlijk gebruikt wordt.

renseignements élaborées au sein de l’OCDE. Cette nouvelle avancée s’est concrétisée:

- par l’annonce, le 11 mars 2009, de la levée de la réserve que la Belgique avait formulée vis-à-vis de l’article 26, paragraphe 5 du Modèle OCDE;

- par la proposition faite par le ministre des Finances à ses homologues de l’UE et de l’OCDE d’introduire cette disposition dans les conventions qui lient la Belgique à chacun des pays membres de l’OCDE et de l’UE;

- par la décision de passer à l’échange automatique de renseignements dans le cadre de la directive-épargne dès le 1er janvier 2010 sans attendre la fin de la période transitoire (les intérêts payés en Belgique à partir du 1er janvier 2010 font l’objet, depuis 2011, d’un échange automatique de renseignements par la Belgique).

4. Accélération du processus international et établissement de listes “blanches”, “grises” et “noires”

Le mouvement d’adhésion des États au standard international s’est accéléré à la suite de la réunion du G 20 à Londres le 2 avril 2009. En raison du contexte de crise financière et économique, cette réunion s’est soldée par des prises de position particulièrement fortes. Le besoin de transparence et de coopération internationale en matière fiscale a été réaffirmé et les États réticents à adhérer au standard international ont été menacés de sanctions. Une série de contre-mesures ont été évoquées: exiger que les contribuables et les institutions financières fournissent davantage d’informations en ce qui concerne les transactions impliquant ces États “non coopératifs”; refuser toute déduction en ce qui concerne les versements effectués au profit de bénéficiaires résidant dans ces États, prélever des taxes sur ces versements...

Le même jour, l’OCDE a rendu public un document répartissant les 84 États participant à l’époque au Forum Mondial sur la transparence et l’échange de renseignements en 3 listes en fonction des progrès accomplis par chacun d’eux dans la mise en œuvre du standard international.

Une première liste “blanche” reprenait les États qui avaient déjà substantiellement mis en œuvre ce standard.

Een tweede “grijze” lijst bevatte een tussencategorie met Staten die zich weliswaar bij de internationale standaard hadden aangesloten maar deze nog niet hadden ingevoerd op een manier die als voldoende beoordeeld werd. Deze lijst was verdeeld in twee onderafdelingen. In de eerste onderafdeling vond men de landen die in het licht van het onder punt 1 hierboven vermelde OESO-rapport van 1998 als belastingparadijzen moesten beschouwd worden. De tweede onderafdeling bevatte de “andere financiële centra”; het is in die onderafdeling, die voor dergelijke gevallen in het leven werd geroepen, dat België werd ondergebracht. Opdat een Staat in de witte lijst kon worden opgenomen, moest deze immers ten minste twaalf overeenkomsten hebben gesloten die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de eisen van de internationale standaard. Begin april 2009 kon België zich slechts beroepen op de ondertekening van de Overeenkomst met de Verenigde Staten.

De derde “zwarte” lijst omvatte de Staten die zich er nog niet toe verbonden hadden om de internationale standaard toe te passen. Die lijst is inmiddels leeg gezien de algemene aansluiting bij de internationale standaard.

5. Het sluiten van verdragen inzake de uitwisseling van inlichtingen door België.

België, dat van de tweede lijst wenste te verdwijnen, heeft dan de inspanningen opgevoerd die sinds maart 2009 werden geleverd om zo snel mogelijk internationale overeenkomsten te sluiten die de uitwisseling van bankgegevens mogelijk moeten maken. Dankzij die inspanningen heeft België op zeer korte tijd 12 overeenkomsten ondertekend die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de eisen van de internationale standaard. Daardoor is België sinds 17 juli 2009 opgenomen in de “witte” lijst met Staten waar de internationale standaard reeds wezenlijk ingevoerd werd.

De regering is verder gegaan met het in maart 2009 aangevatte proces van herziening van de belastingverdragen opdat ten minste al de door België gesloten overeenkomsten op termijn de uitwisseling van bankgegevens mogelijk zullen maken.

6. Peer review

In september 2009 heeft het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen beslist om een systeem in te voeren waarmee kan worden geëvalueerd in welke mate de internationale standaard

Une deuxième liste “grise” établissait une catégorie intermédiaire d’États qui, bien qu’ayant adhéré au standard international, n’avaient pas encore procédé à sa mise en œuvre dans une mesure jugée suffisante. Cette liste comportait deux subdivisions. Dans la première subdivision étaient classés les pays qui, au regard des critères du rapport de l’OCDE de 1998 mentionné au point 1 ci-avant, devaient être considérés comme des paradis fiscaux. La deuxième subdivision reprenait les “autres centres financiers”; c’est dans cette catégorie, créée pour les besoins de l’espèce, qu’avait été placée la Belgique. En effet, pour qu’un État puisse figurer dans la liste blanche, celui-ci devait avoir signé au moins 12 accords prévoyant une assistance administrative répondant aux exigences du standard international. Or, début avril 2009, la Belgique ne pouvait se prévaloir que de la signature de la Convention avec les États-Unis.

La troisième liste “noire” regroupait les États ne s’étant pas encore engagés à appliquer le standard international. Cette liste est, désormais, vide en raison de l’adhésion généralisée au standard international.

5. Conclusion par la Belgique d’accords d’échange de renseignements

La Belgique, désireuse de quitter la deuxième liste, a intensifié les efforts entrepris depuis mars 2009 pour signer le plus rapidement possible des accords internationaux permettant l’échange de renseignements bancaires. Grâce à ces efforts, la Belgique a signé dans un délai très court 12 accords prévoyant une assistance administrative répondant aux exigences du standard international. Ce faisant, la Belgique est reprise, depuis le 17 juillet 2009, dans la liste “blanche” des États qui ont déjà substantiellement mis en œuvre le standard international.

Le gouvernement a poursuivi le processus de révision de ses conventions fiscales entamé en mars 2009 afin qu’au moins toutes les conventions conclues par la Belgique permettent à terme l’échange de renseignements bancaires.

6. Peer review

En septembre 2009, le Forum Mondial sur la transparence et l’échange de renseignements a décidé de mettre en place un dispositif permettant d’évaluer l’effectivité de la mise en œuvre du standard international

daadwerkelijk door de deelnemende Staten wordt toegepast. Dat systeem, “beoordeling door gelijken” genoemd (“peer review”) omdat het onderzoek geleid wordt, en de beoordeling gebeurt, door vertegenwoordigers van Staten die deelnemen aan het Mondiaal Forum, voorziet voor elke gecontroleerde Staat in twee onderzoeksfases.

De 1ste fase bestaat uit de analyse van het juridisch en reglementair kader dat door de betrokken Staat gecreëerd werd met het oog op het uitwisselen van inlichtingen. Voor België heeft die 1ste fase plaatsgevonden in het 2de semester van 2010. Een eerste evaluatieverslag werd in april 2011 gepubliceerd. Dat rapport was gebaseerd op de situatie in november 2010. Het stelde vast dat de Belgische interne wetgeving een leemte vertoonde op het vlak van de internationale uitwisseling van bankgegevens en spoorde België aan om zo snel mogelijk de ratificatieprocedures af te ronden van een significant aantal akkoorden die reeds ondertekend waren door België teneinde aldus te voldoen aan de internationale standaard.² De regering heeft het risico niet willen lopen dat de betrokken ratificatieprocedures niet tijdig afgerond zouden kunnen worden als gevolg van het feit dat de nieuwe verdragsinstrumenten als gemengde verdragen gekwalificeerd worden en heeft dus via de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen (BS van 6 mei 2011) een wijziging van artikel 322 WIB 92 doorgevoerd, die toelaat om vanaf 1 juli 2011 met meer dan 80 partnerlanden bankgegevens uit te wisselen op grond van het bestaande netwerk van belastingverdragen. Op aandringen van België werd op 12 september 2011 een aanvullend rapport gepubliceerd waarin geconcludeerd wordt dat het juridisch en reglementair kader in België ter zake voldoet³. De 2de fase van die “peer review” vond plaats in het 2de semester van 2012 en had betrekking op de manier waarop het door België opgezette juridisch en reglementair kader concreet functioneert. Het evaluatierapport voor de 2de fase werd op 11 april 2013 gepubliceerd en bevatte drie aanbevelingen⁴. Een van die aanbevelingen spoort België aan om verder te gaan met het aanpassen van zijn netwerk voor de uitwisseling van fiscale inlichtingen aan de OESO-standaard met alle relevante partnerstaten.

Er werd nog niet bepaald welke de gevolgen zullen zijn indien de resultaten van dat onderzoek voor een

par les États participants. Ce dispositif, appelé “examen par les pairs” (“peer review”) en raison du fait qu’il est piloté par des représentants d’États participant au Forum Mondial qui procèdent à l’évaluation, prévoit, pour chaque État supervisé, deux phases d’examen.

La 1ère phase consiste en l’analyse du cadre juridique et réglementaire mis en place par l’État considéré aux fins de l’échange de renseignements. En ce qui concerne la Belgique, cette 1ère phase a eu lieu durant le 2ème semestre 2010. Un premier rapport d’évaluation a été publié en avril 2011. Ce rapport était basé sur la situation en novembre 2010. Il constatait une lacune dans la législation interne belge concernant l’échange international d’informations bancaires et incitait la Belgique à terminer aussi rapidement que possible les procédures de ratification d’un nombre significatif d’accords déjà signés par la Belgique afin de satisfaire au standard international². Le gouvernement n’a pas voulu courir le risque de voir les procédures de ratification concernées ne pas être terminées à temps en raison de la qualification de traités mixtes des nouveaux instruments conventionnels. Il a donc introduit, par le biais de la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses (MB du 6 mai 2011), une modification de l’article 322 CIR 92 qui permet, à partir du 1er juillet 2011, d’échanger des informations bancaires avec plus de 80 pays partenaires sur la base du réseau existant de traités fiscaux. Sur l’insistance de la Belgique, un rapport complémentaire a été publié le 12 septembre 2011. Celui-ci conclut que le cadre juridique et réglementaire belge en la matière est suffisant³. La 2ème phase de cet “examen par les pairs” a eu lieu durant le 2ème semestre 2012 et portait sur la manière dont le cadre juridique et réglementaire mis en place par la Belgique fonctionnait concrètement. Le rapport d’évaluation de la 2ème phase a été publié le 11 avril 2013 et contient trois recommandations⁴. Une des trois recommandations incite la Belgique à continuer l’alignement de son réseau d’échange de renseignements fiscaux sur le standard avec tous les partenaires pertinents.

Les conséquences d’un examen non concluant n’ont pas encore été déterminées mais il est fort probable

² Dat verslag kan geraadpleegd worden op de website van de OESO:
http://www.oecd.org/document/57/0,3746,fr_21571361_44315115_47572985_1_1_1_1,00.html

³ Dat verslag kan geraadpleegd worden op de website van de OESO:
<http://www.oecd.org/dataoecd/59/4/48635669.pdf>

⁴ Dat verslag kan geraadpleegd worden op de website van het Mondiaal Forum:
<http://www.eoi-tax.org/jurisdictions/BE#peerreview>

² Ce rapport peut être consulté sur le site internet de l’OCDE:
http://www.oecd.org/document/57/0,3746,fr_21571361_44315115_47572985_1_1_1_1,00.html

³ Ce rapport peut être consulté sur le site internet de l’OCDE:
<http://www.oecd.org/dataoecd/59/4/48635669.pdf>

⁴ Ce rapport peut être consulté sur le site internet du Forum Mondial:
<http://www.eoi-tax.org/jurisdictions/BE#peerreview>

bepaald land niet bevredigend zouden zijn, maar het is zeer waarschijnlijk dat er nieuwe lijsten zullen worden opgemaakt met Staten die als niet-meewerkend beschouwd worden en dat er sancties zullen worden opgelegd zoals die welke door de G20 in april 2009 in het vooruitzicht werden gesteld.

B. Europese juridische context

De lidstaten hebben hun bevoegdheid inzake directe belastingen behouden, zelfs indien de Europese Gemeenschap in principe over een samenlopende bevoegdheid beschikt krachtens artikel 115 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). De Raad stelt inderdaad met eenparigheid van stemmen richtlijnen vast voor het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten die rechtstreeks van invloed zijn op de instelling of de werking van de gemeenschappelijke markt. Tot nu toe werd van deze samenlopende bevoegdheid slechts op zeer beperkte wijze en op beperkt terrein gebruik gemaakt. Bovendien hebben de door de Raad uitgevaardigde richtlijnen in principe enkel betrekking op de verrichtingen tussen inwoners van verschillende lidstaten. De betrekkingen tussen lidstaten en derde Staten worden nauwelijks beoogd.

Richtlijn 2003/48/EG van 3 juni 2003 betreft de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling (de "spaarrichtlijn"). In het kader van die richtlijn, en om een kapitaalvlucht naar landen die geen lid zijn van de Europese Unie te vermijden, heeft de Europese Commissie akkoorden gesloten met Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino en Zwitserland die ertoe strekken dat die landen maatregelen invoeren van gelijke strekking als die welke zijn opgenomen in de richtlijn. Tezelfdertijd heeft elke lidstaat gelijksoortige akkoorden gesloten met de afhankelijke of geassocieerde gebieden van het Verenigd Koninkrijk en van Nederland (de Kanaaleilanden, het Eiland Man en verscheidene gebieden in de Caraïben).

De "spaarrichtlijn" en de voornoemde akkoorden bestrijken echter maar een zeer beperkt deel van de werkingssfeer van de dubbelbelastingverdragen en hun einddoel is fundamenteel verschillend. Ze hebben immers niet als doel om dubbele belasting te vermijden maar wel om ervoor te zorgen dat de interest, die in een lidstaat wordt toegekend aan natuurlijke personen die hun woonplaats in een andere lidstaat hebben, daadwerkelijk belast wordt volgens het intern recht van laatstgenoemde Staat. Die instrumenten zijn dus niet van aard om de bevoegdheid van de lidstaten inzake het sluiten van Overeenkomsten tot het vermijden van dubbele belasting opnieuw aan de orde te stellen.

que de nouvelles listes d'États considérés comme non coopératifs seront dressées et que des sanctions telles que celles évoquées par le G 20 en avril 2009 seront appliquées.

B. Contexte juridique européen

Les États membres de l'Union européenne ont conservé leurs compétences à l'égard des impôts directs, même si la Communauté européenne dispose d'une compétence concurrente de principe en vertu de l'article 115 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (TFUE). Le Conseil, statuant à l'unanimité, arrête, en effet, des directives pour le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des États membres qui ont une incidence directe sur l'établissement ou le fonctionnement du marché commun. Jusqu'à présent, cette compétence concurrente n'a été mise en œuvre que de manière très limitée et dans des domaines limités. En outre, les directives arrêtées par le Conseil n'intéressent, en principe, que les opérations entre résidents d'États membres différents. Les relations entre États membres et États tiers ne sont que peu concernées.

La directive 2003/48/CE du 3 juin 2003 concerne la fiscalité des revenus de l'épargne sous la forme de paiements d'intérêts ("directive épargne"). Dans le cadre de cette directive et en vue d'éviter une fuite des capitaux vers des pays non membres de l'Union européenne, la Commission européenne a conclu des accords avec Andorre, le Liechtenstein, Monaco, Saint-Marin et la Suisse afin que ceux-ci adoptent des mesures équivalentes à celles figurant dans la directive. Parallèlement, chacun des États membres a conclu des accords semblables avec les territoires dépendants ou associés du Royaume-Uni et des Pays-Bas (îles anglo-normandes, île de Man et divers territoires des Caraïbes).

La directive "épargne" et les accords précités ne couvrent toutefois qu'une partie très limitée du champ d'application des conventions préventives de la double imposition et leur finalité est fondamentalement différente. En effet, ils visent non pas à prévenir la double imposition mais à garantir que les intérêts alloués dans un autre État membre à des personnes physiques qui ont leur résidence fiscale dans un autre État membre soient effectivement imposées selon le droit interne de ce dernier État. Ces instruments ne sont donc pas de nature à remettre en cause la compétence des États membres en ce qui concerne la conclusion de conventions préventives de la double imposition.

Bovendien regelt de nieuwe richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van richtlijn 77/799/EEG de uitwisseling tussen de lidstaten van inlichtingen die naar verwachting relevant zullen zijn voor de toepassing en de tenuitvoerlegging van hun interne belastingwetgeving. Die nieuwe richtlijn, die op 11 maart 2011 in werking getreden is, vervangt richtlijn 77/799/EEG door het invoeren van de door de OESO uitgewerkte internationale norm inzake uitwisseling van fiscale gegevens.

Die nieuwe richtlijn bevat een hoofdstuk over de betrekkingen met derde landen. Op grond van de bepalingen van artikel 24 van die richtlijn, mogen inlichtingen die werden verkregen van een derde land – voor zover een akkoord met dat derde land zulks toestaat – doorgegeven worden aan andere lidstaten van de Europese Unie voor dewelke die inlichtingen van nut kunnen zijn. Omgekeerd mogen inlichtingen die werden verkregen van een andere lidstaat onder bepaalde voorwaarden doorgegeven worden aan een derde land. Artikel 1 van de richtlijn stelt uitdrukkelijk dat de richtlijn geen afbreuk doet aan het feit dat de lidstaten al hun verplichtingen moeten nakomen aangaande een meer uitgebreide administratieve samenwerking die kan voortvloeien uit andere rechtsmiddelen, met inbegrip van eventuele bilaterale of multilaterale akkoorden.

Tot slot heeft de Europese Commissie op 28 april 2009 een mededeling aangenomen waarin de maatregelen worden geïnventariseerd die de lidstaten zouden moeten nemen ter bevordering van het “goed bestuur” in belastingzaken (zijnde de transparantie en de uitwisseling van inlichtingen verbeteren en verder vooruitgaan op de weg van eerlijke concurrentie in belastingzaken). Zij verzoekt met name de lidstaten om in hun bilaterale betrekkingen te kiezen voor een aanpak die in overeenstemming is met de beginselen van goed bestuur.

Binnen de huidige Europese juridische context is de bevoegdheid van België bijgevolg onaangetast gebleven wanneer het gaat om het sluiten van een Protocol met Rwanda dat een artikel bevat inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden. Dit Protocol is bovendien in overeenstemming met de principes van goed bestuur die door de Commissie worden aanbevolen. Rekening houdend enerzijds met het feit dat dit akkoord de inlichtingen behandelt die in het bezit zijn van banken, en anderzijds met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) omtrent artikel 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), heeft dit akkoord in elk geval tot gevolg dat de in artikel 63 van het VWEU vastgelegde vrijheid van verkeer van kapitaal,

Par ailleurs, la nouvelle directive 2011/16/UE relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal et abrogeant la directive 77/799/CEE organise l'échange entre les États membres des informations vraisemblablement pertinentes pour l'administration et l'application de leur législation fiscale interne. Cette nouvelle directive, entrée en vigueur le 11 mars 2011 remplace la directive 77/799/CEE en intégrant le standard international d'échange de renseignements fiscaux élaborés par l'OCDE.

Cette nouvelle directive comporte un chapitre relatif aux relations avec les pays tiers. En vertu des dispositions de l'article 24 de cette directive, des informations reçues d'un pays tiers peuvent – pour autant qu'un accord avec ce pays tiers l'autorise – être transmises à d'autres États membres de l'Union européenne auxquels ces informations peuvent être utiles. Inversement, des informations reçues d'un autre État membre peuvent, à certaines conditions, être transmises à un pays tiers. Il est expressément stipulé à l'article premier de la directive que celle-ci ne porte pas atteinte à l'exécution de toute obligation des États membres quant à une coopération administrative plus étendue qui résulterait d'autres instruments juridiques, y compris d'éventuels accords bilatéraux ou multilatéraux.

Enfin, la Commission européenne a adopté le 28 avril 2009 une communication dans laquelle sont recensées les mesures que les États membres devraient prendre pour promouvoir la “bonne gouvernance” dans le domaine fiscal (c'est-à-dire améliorer la transparence et l'échange d'informations et progresser sur la voie de la concurrence loyale en matière fiscale). Elle invite notamment les États membres à opter, dans le cadre de leurs relations bilatérales, pour une approche conforme aux principes de bonne gouvernance.

Dans le contexte juridique européen actuel, la compétence de la Belgique est, dès lors, demeurée entière lorsqu'il s'agit de conclure un Protocole comprenant un article relatif à l'échange de renseignements en matière fiscale avec le Rwanda. Le présent Protocole est, par ailleurs, conforme aux principes de bonne gouvernance prônés par la Commission. Compte tenu, d'une part, de la couverture par le présent accord des renseignements détenus par les banques et, d'autre part, de la jurisprudence de la Cour de Justice de l'Union Européenne (C.J.U.E) relative à l'article 63 du Traité sur le fonctionnement de l'Union Européenne (TFUE), cet accord implique en tout cas que la liberté de circulation des capitaux prévue par l'article 63 du TFUE devra être appliquée complètement avec le Rwanda conformément

conform de rechtspraak van het HvJ EU, in zijn totaliteit zal moeten worden toegepast met Rwanda. Dit betekent dat de eventuele beperkingen die zouden voortkomen uit een wetgeving die in België werd ingevoerd na 31 december 1993, en die verder behouden konden blijven wegens het ontbreken van een uitwisseling van bankgegevens tussen België en Rwanda, zullen moeten worden opgeheven in de betrekkingen tussen België en Rwanda zodra dit Protocol van toepassing zal zijn.

C. Sociaal-economische impact

Dit Protocol, dat beperkt is tot de uitwisseling van fiscale inlichtingen, zal op sociaal-economisch vlak geen impact hebben in België.

D. Technische bepalingen.

1. Artikel I van het Protocol

Artikel I vervangt de tekst van artikel 26 (Uitwisseling van inlichtingen) van de Overeenkomst van 2007 door de tekst van Artikel 26 van het OESO-model van belastingverdrag. Door die wijziging wordt de Overeenkomst van 2007, wat dat punt betreft, in overeenstemming gebracht met de internationale standaard inzake uitwisseling van fiscale inlichtingen.

De nieuwe paragraaf 1 maakt het voortaan mogelijk om de inlichtingen uit te wisselen die “naar verwachting relevant” zullen zijn voor de toepassing van de Overeenkomst zelf of van de interne wetgeving met betrekking tot belastingen die door of ten behoeve van de twee Staten worden geheven.

Het begrip “inlichtingen die naar verwachting relevant zullen zijn” vervangt het begrip “inlichtingen die noodzakelijk zijn” voor de toepassing van de belastingwetgeving. De bedoeling hiervan is een zo ruim mogelijke uitwisseling van inlichtingen in belastingzaken te garanderen, daarbij duidelijk aangevend dat het de overeenkomstsluitende Staten niet vrij staat om te gaan “hengelen” naar inlichtingen of om te vragen om inlichtingen waarvan het weinig waarschijnlijk is dat ze relevant zijn voor de opheldering van de belastingzaken van een welbepaalde belastingplichtige. Het feit dat de werkelijke relevantie van de inlichtingen slechts kan worden vastgesteld nadat de verzoekende partij deze heeft ontvangen is overigens geen voldoende reden om de aangezochte Staat te ontslaan van de plicht om die inlichtingen te verstrekken. Meestal volstaat het dat er

à la jurisprudence de la CJUE. Ceci signifie que les éventuelles restrictions qui trouveraient leur origine dans une législation introduite en Belgique après le 31 décembre 1993 et qui pouvaient être maintenues en raison de l’absence d’échange de renseignements bancaires entre la Belgique et le Rwanda devront être levées dans les relations entre la Belgique et le Rwanda dès que le présent Protocole sera applicable.

C. Impact socio-économique

Ce Protocole, qui est limité à l’échange de renseignements fiscaux, n’aura aucun impact socio-économique en Belgique.

D. Dispositions techniques

1. Article I du Protocole.

L’Article I remplace le texte de l’article 26 (Echange de renseignements) de la Convention de 2007 par le texte de l’Article 26 du Modèle de Convention fiscale OCDE. Grâce à cette modification, la Convention de 2007 est, sur ce point, désormais conforme au standard international d’échange de renseignements fiscaux.

Le nouveau paragraphe 1er permet dorénavant d’échanger les renseignements “vraisemblablement pertinents” pour l’application de la Convention elle-même ou de la législation interne relative aux impôts perçus par ou pour le compte des deux États.

La norme de “pertinence vraisemblable” remplace celle de “renseignements nécessaires” pour l’application de la législation fiscale. Ceci a pour but d’assurer un échange de renseignements en matière fiscale qui soit le plus large possible tout en indiquant clairement qu’il n’est pas loisible aux États contractants “d’aller à la pêche aux renseignements” ou de demander des renseignements dont il est peu probable qu’ils soient pertinents pour élucider les affaires fiscales d’un contribuable déterminé. Le fait que la pertinence réelle des renseignements ne peut être déterminée qu’après réception de ceux-ci par l’État requérant ne constitue pas une raison suffisante pour que l’État requis soit dispensé de l’obligation de les fournir. Il suffit généralement que des motifs sérieux permettent de penser que ces renseignements sont pertinents en vue de déterminer,

ernstige redenen zijn om aan te nemen dat die inlichtingen relevant zijn voor de vaststelling, de vestiging, de toepassing of de invordering van een belasting die door dit Protocol wordt beoogd.

De nieuwe paragraaf 1 omvat bovendien “de belastingen van elke soort of benaming die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten”. Deze formulering wijkt enigszins af van die van het OESO-Model, waarin verwezen wordt naar “belastingen van elke soort en benaming die worden geheven ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten of van de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan”. Omwille van dit verschil was de Belgische federale Regering van mening dat enkel volgende belastingen beoogd werden:

- de belastingen die door de overeenkomstsluitende Staten voor eigen rekening geheven worden; of
- de belastingen die door de overeenkomstsluitende Staten geheven worden ten behoeve van hun staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen.

Aldus zouden de gewestbelastingen voor dewelke de Belgische Federale Staat instaat voor de dienst onder de werkingssfeer gevallen zijn terwijl de belastingen die door de Gewesten en Gemeenschappen zelf worden geheven daarentegen buiten de werkingssfeer van het Protocol zouden gebleven zijn.

Terwijl hij binnen de grenzen van zijn uitsluitende bevoegdheid probeerde te blijven, wenste de Federale Staat dat het Protocol zo vlug mogelijk in werking zou treden. De algemene context binnen dewelke het Protocol moet gezien worden (zie punt A) vereiste immers een snel optreden. Maar het sluiten van een gemengd verdrag vraagt gevoelig meer tijd dan het sluiten van een verdrag dat onder de uitsluitende bevoegdheid van één entiteit valt. De reden hiervoor dient gezocht in de vereisten die gesteld worden door de regeling

établi, appliquer ou percevoir un impôt visé par le présent Protocole.

Par ailleurs, le nouveau paragraphe 1er couvre les “impôts de toute nature ou dénomination perçus par ou pour le compte des États contractants”. Cette formulation diffère quelque peu de celle du Modèle OCDE, qui fait référence aux “impôts de toute nature ou dénomination perçus pour le compte des États contractants, de leurs subdivisions politiques ou de leurs collectivités locales”. En raison de cette différence, le gouvernement fédéral belge estimait que seuls les impôts suivants seraient couverts:

- les impôts perçus par les États contractants pour leur propre compte; ou
- les impôts perçus par les États contractants pour le compte de leurs subdivisions politiques ou collectivités locales.

Ainsi, les impôts régionaux dont le service est assuré par l'État fédéral belge auraient été couverts. Par contre, les impôts perçus par les Régions et Communautés elles-mêmes seraient restés en dehors du champ d'application du Protocole.

En cherchant à demeurer dans les limites de sa compétence exclusive, l'État fédéral souhaitait que le Protocole entre en vigueur le plus rapidement possible. Le contexte général dans lequel s'inscrit le Protocole (voir point A) nécessitait en effet une action rapide. Or, la conclusion d'un traité mixte demande sensiblement plus de temps que la conclusion d'un traité relevant de la compétence exclusive d'une seule entité en raison des exigences du dispositif mis en place par l'Accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'État fédéral, les

die werd ingevoerd door het Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen (BS van 17 december 1996)⁵.

In de loop van het jaar 2010 werden echter verscheidene soortgelijke verdragen die, wat de beoogde belastingen betreft, op dezelfde manier geformuleerd zijn als dit Protocol, voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Die heeft geoordeeld dat het merendeel van die verdragen gemengde verdragen zijn die ook betrekking hebben op de belastingen van de gefedereerde entiteiten⁶.

Rekening houdende met die adviezen van de Raad van State werd het Protocol voorgelegd aan de in artikel 3 van het bovenvermelde Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 bedoelde werkgroep “gemengde verdragen”. Die werkgroep heeft op zijn vergadering van 26 oktober 2010 het gemengd karakter (Federale Staat/Gemeenschappen/Gewesten) van het Protocol vastgelegd. Dit voorstel van beslissing werd op 20 januari 2011 door de Interministeriële Conferentie “Buitenlands Beleid” goedgekeurd na een schriftelijke procedure.

Het Rwandese Ministerie van Financiën werd op de hoogte gebracht van het feit dat – in tegenstelling tot wat gezegd werd tijdens de onderhandelingen over het Protocol – er wat België betreft nu moet van uitgaan

Communautés et les Régions relatif aux modalités de conclusion de traités mixtes (MB du 17 décembre 1996)⁵.

Toutefois, dans le courant de l'année 2010, plusieurs traités analogues reprenant, en ce qui concerne les impôts visés, la même formulation que le présent Protocole ont été soumis pour avis au Conseil d'État. Celui-ci a estimé que la plupart de ces traités constituent des traités mixtes, qui couvrent également les impôts des entités fédérées⁶.

Compte tenu de ces avis du Conseil d'État, le Protocole a été soumis au groupe de travail “traités mixtes” visé à l'article 3 de l'Accord de coopération du 8 mars 1994 précité. Ce groupe de travail a arrêté le caractère mixte (État fédéral/ Communautés/Régions) du Protocole lors de sa réunion du 26 octobre 2010. Cette proposition de décision a été entérinée le 20 janvier 2011 par la Conférence Interministerielle “Politique étrangère” après une procédure écrite.

Le Ministère des Finances rwandais a été averti du fait que – contrairement à ce qui avait été dit lors de la négociation du Protocole –, on doit maintenant considérer en ce qui concerne la Belgique que les impôts perçus par les subdivisions politiques et collectivités locales sont

⁵ De redenering die de federale Regering van België ertoe gebracht heeft om de gefedereerde entiteiten niet te betrekken bij het sluiten van verdragen zoals dit Protocol met Rwanda, wordt op meer gedetailleerde wijze uiteengezet in de memorie van toelichting bij het *WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET TWEDE PROTOCOL, GEDAAN TE PARIJS OP 24 JUNI 2009, TOT WIJZIGING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIË EN AUSTRALIË TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN HET VOORKOMEN VAN HET ONTGAAN VAN BELASTING MET BETREKKING TOT BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN, ONDERTEKEND TE CANBERRA OP 13 OKTOBER 1977, ZOALS GEWIJZIGD DOOR HET PROTOCOL, ONDERTEKEND TE CANBERRA OP 20 MAART 1984, EN TOT AANPASSING VAN DE BELGISCHE BELASTINGWETGEVING AAN SOMMIGE BEPALINGEN VAN VOORMELD TWEDE PROTOCOL* (Wetgevingsstuk nr. 5-962/1, blz. 10-13).

⁶ Advies 47 964/1 van 25 maart 2010 m.b.t. het op 16 juli 2009 ondertekende Avenant bij de Belgisch-Luxemburgse Overeenkomst, advies 48 019/1 van 13 april 2010 m.b.t. het op 24 juni 2009 ondertekende Protocol bij de Belgisch-Australische Overeenkomst, advies 48 020/1 van 13 april 2010 m.b.t. het op 14 juli 2009 ondertekende Avenant bij de Overeenkomst tussen België en San Marino, advies 48 087/1 van 29 april 2010 m.b.t. het op 10 september 2009 ondertekende Protocol bij de Belgisch-Noorse Overeenkomst, advies 48 088/1 van 29 april 2010 m.b.t. het op 16 juli 2009 ondertekende Protocol bij de Overeenkomst tussen België en Singapore, en advies 48 089/1 van 29 april 2010 m.b.t. het op 24 juni 2009 ondertekende Protocol bij de Overeenkomst tussen België en het Verenigd Koninkrijk.

⁵ Le raisonnement qui a amené le gouvernement fédéral belge à ne pas impliquer les entités fédérées dans la conclusion de traités tels que le présent Protocole avec le Rwanda a fait l'objet d'un développement plus détaillé, notamment, dans l'exposé des motifs du *PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU SECOND PROTOCOLE, FAIT À PARIS LE 24 JUIN 2009, MODIFIANT LA CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET L'AUSTRALIE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU SIGNÉE À CANBERRA LE 13 OCTOBRE 1977, TELLE QUE MODIFIÉE PAR LE PROTOCOLE SIGNÉ À CANBERRA LE 20 MARS 1984, ET ADAPTANT LA LÉGISLATION FISCALE BELGE À CERTAINES DISPOSITIONS DUDIT SECOND PROTOCOLE* (Document législatif n° 5-962/1, pp. 10-13).

⁶ Avis 47 964/1 du 25 mars 2010 relatif à l'Avenant à la Convention belgo-luxembourgeoise signé le 16 juillet 2009, avis 48 019/1 du 13 avril 2010 relatif au Protocole à la Convention belgo-australienne signé le 24 juin 2009, avis 48 020/1 du 13 avril 2010 relatif à l'Avenant à la Convention entre la Belgique et Saint-Marin signé le 14 juillet 2009, avis 48 087/1 du 29 avril 2010 relatif au Protocole à la Convention belgo-norvégienne signé le 10 septembre 2009, avis 48 088/1 du 29 avril 2010 relatif au Protocole à la Convention entre la Belgique et Singapour signé le 16 juillet 2009, et avis 48 089/1 du 29 avril 2010 relatif au Protocole à la Convention entre la Belgique et le Royaume-Uni signé le 24 juin 2009.

worden dat de belastingen die geheven worden door de staatkundige onderdelen en plaatselijke gemeenschappen eveneens onder de door het nieuwe artikel 26 geregelde uitwisseling van inlichtingen vallen, zelfs indien ze niet uitdrukkelijk vermeld zijn in paragraaf 1.

Wat België betreft, beoogt het nieuwe artikel 26 dus alle belastingen, ongeacht hun soort of benaming, die door de Federale Staat en door de andere beleidsniveaus worden geheven, dit wil zeggen:

- de federale belastingen (de vier inkomstenbelastingen, de belasting over de toegevoegde waarde, de douane- en accijnsrechten, ...);
- de plaatselijke en gewestelijke belastingen, taksen, enz. voor dewelke de Federale Staat instaat voor de dienst (bvb. de opcentiemen, de successierechten, ...);
- alle belastingen, taksen, ... die rechtstreeks door de gefedereerde entiteiten of lokale overheden geheven worden (bvb. de onroerende voorheffing die door het Vlaams Gewest geheven wordt, de belasting op de spelen en weddenschappen die door het Waals Gewest geheven wordt, ...).

Ondanks het feit dat de werkingssfeer van dit Protocol zich uitstrekt tot belastingen geheven door of ten behoeve van verschillende beleidsniveaus (federaal, gewesten en gemeenschappen) zal de communicatie met de partnerstaat voor wat betreft de uitwisseling van inlichtingen voor alle beoogde belastingen verlopen via één enkel (centraal) contactpunt. De organisatie en concrete werking van dit contactpunt, alsook de samenwerking tussen dit contactpunt en alle betrokken beleidsniveaus, zijn het onderwerp van een samenwerkingsakkoord waarvan de inhoud op dit ogenblik wordt uitgewerkt. Dit samenwerkingsakkoord zal niet enkel slaan op inlichtingen die worden uitgewisseld in het kader van een bilateraal verdrag of akkoord (verdrag ter vermijding van dubbele belasting of akkoord inzake de uitwisseling van fiscale inlichtingen) maar het zal ook de gegevensuitwisseling regelen die gebeurt in het kader van de Richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en in het kader van het Multilateraal Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden van de OESO en de Raad van Europa.

De nieuwe paragraaf 2 herneemt de bepalingen die betrekking hebben op de geheimhouding van de inlichtingen en die reeds grotendeels waren opgenomen in paragraaf 1 van artikel 26 van de Overeenkomst van 2007.

également couverts par l'échange de renseignements organisé par le nouvel article 26, même s'ils ne sont pas expressément mentionnés au paragraphe 1er.

En ce qui concerne la Belgique, le nouvel article 26 vise donc tous les impôts, quelle que soit leur nature ou leur dénomination, perçus par l'État fédéral et par les autres niveaux de pouvoir, en l'occurrence:

- les impôts fédéraux (les quatre impôts sur les revenus, la taxe sur la valeur ajoutée, les droits de douane et d'accises, ...);
- les taxes, impôts, ... locaux et régionaux dont le service est assuré par l'État fédéral (p.ex. les centimes additionnels, les droits de succession, ...);
- tous les impôts, taxes, ... perçus directement par les entités fédérées ou les pouvoirs locaux (p.ex. le pré-compte immobilier perçu par la Région flamande, l'impôt sur les jeux et paris perçu par la Région wallonne, ...).

Bien que le champ d'application de ce Protocole s'étende aux impôts perçus par ou pour le compte de différents niveaux de pouvoir (Fédéral, Régions et Communautés), la communication avec l'État partenaire, en ce qui concerne l'échange de renseignements pour tous les impôts visés, se fera via un seul point de contact (central). L'organisation et le fonctionnement concret de ce point de contact, ainsi que la collaboration entre ce point de contact et tous les niveaux de pouvoir concernés, font l'objet d'un accord de coopération dont le contenu est actuellement en cours d'élaboration. Cet accord de coopération portera non seulement sur les renseignements échangés dans le cadre d'un traité ou accord bilatéral (convention préventive de la double imposition ou accord d'échange de renseignements fiscaux) mais règlera également l'échange d'informations dans le cadre de la Directive 2011/16/UE relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal et dans le cadre de la Convention multilatérale concernant l'assistance administrative mutuelle en matière fiscale de l'OCDE et du Conseil de l'Europe.

Le nouveau paragraphe 2 reprend les dispositions relatives à la confidentialité des renseignements qui, pour l'essentiel, étaient déjà contenues dans le paragraphe 1 de l'article 26 de la Convention de 2007.

De wijze waarop de door een Staat ontvangen inlichtingen geheim worden gehouden wordt in principe bepaald overeenkomstig de regels die gelden voor de inlichtingen die door die Staat zijn verkregen onder toepassing van zijn binnenlandse wetgeving.

Er is bepaald dat de personen en de autoriteiten aan wie de inlichtingen mogen worden verstrekt die inlichtingen enkel mogen gebruiken met het oog op het uitoefenen van hun opdracht. Ze mogen die inlichtingen evenwel kenbaar maken tijdens openbare rechtszittingen of in rechterlijke beslissingen.

De door een Staat ontvangen inlichtingen mogen aan andere dan de genoemde personen of autoriteiten worden medegedeeld wanneer zulks door de wetgeving van beide Staten is toegestaan en indien de bevoegde autoriteit van de Staat die de inlichtingen verstrekt daar de toestemming voor geeft.

Paragraaf 3 is analoog aan paragraaf 2 van de Overeenkomst van 2007 en handelt over sommige beperkingen ten gunste van de aangezochte Staat bij de uitwisseling van inlichtingen. De aangezochte Staat is met name niet verplicht om inlichtingen te verstrekken die hij volgens zijn wetgeving of in de normale gang van zijn administratieve praktijk niet zou kunnen verkrijgen voor zijn eigen doeleinden.

Op grond van de nieuwe paragraaf 4 moet de aangezochte Staat de middelen aanwenden waarover hij inzake het inwinnen van inlichtingen beschikt, zelfs als die inlichtingen enkel van nut zijn voor de andere Staat. Die nieuwe paragraaf brengt voor België geen nieuwe verplichtingen mee want, zoals dat het geval is voor de meeste OESO-lidstaten, was de Belgische praktijk reeds in overeenstemming met die regels.

Paragraaf 5 maakt de uitwisseling van welbepaalde inlichtingen, meer bepaald bankgegevens, mogelijk, zelfs wanneer de belastingwetgeving of de administratieve praktijk van een overeenkomstsluitende Staat niet toestaat dat bewuste inlichtingen ingewonnen en verstrekt worden. Die paragraaf stemt overeen met paragraaf 5 van artikel 26 van het OESO-Model, met als enig verschil dat hij wordt uitgebreid tot inlichtingen die betrekking hebben op een trust of een stichting.

De tweede zin van paragraaf 5 bepaalt overigens dat de belastingadministratie van de aangezochte Staat, teneinde de gevraagde inlichtingen overeenkomstig paragraaf 5 te kunnen medelen, de bevoegdheid heeft om inlichtingen te verkrijgen, om een onderzoek in te stellen en om derden of belastingplichtigen te verhoren, en dit niettegenstaande elke andersluidende bepaling in zijn interne belastingwetgeving. Deze

La manière dont les renseignements reçus par un État sont tenus secrets est en principe déterminée conformément aux règles en vigueur pour les renseignements obtenus par cet État en application de sa législation interne.

Il est stipulé que les personnes et autorités auxquelles les renseignements peuvent être communiqués ne sont habilitées à en faire usage qu'en vue de l'exercice de leur mission. Elles sont toutefois autorisées à révéler ces renseignements au cours d'audiences publiques de tribunaux ou dans des jugements.

Les renseignements reçus par un État peuvent être communiqués à des personnes ou autorités autres que celles mentionnées lorsque cette possibilité est prévue par la législation des deux États et si l'autorité compétente de l'État qui fournit les renseignements autorise cette communication.

Le paragraphe 3 est analogue au paragraphe 2 de la Convention de 2007 et traite de certaines limitations à l'échange de renseignements en faveur de l'État requis. L'État requis n'est notamment pas obligé de fournir des renseignements qu'il ne pourrait pas obtenir pour son propre usage sur la base de sa législation ou dans le cadre normal de sa pratique administrative.

Sur la base du nouveau paragraphe 4, l'État requis doit utiliser les moyens dont il dispose en matière de collecte de renseignements, même si ces renseignements ne sont utiles qu'à l'autre État. Ce nouveau paragraphe n'engendre aucune obligation nouvelle pour la Belgique car la pratique belge, comme celle de la plupart des États membres de l'OCDE, était déjà conforme à ces règles.

Le paragraphe 5 permet l'échange de renseignements spécifiques, notamment des renseignements bancaires, alors même que la législation fiscale ou la pratique administrative d'un État contractant n'autorise pas la collecte et la fourniture des renseignements en question. Ce paragraphe correspond au paragraphe 5 de l'article 26 du Modèle OCDE, la seule différence étant qu'il est étendu aux renseignements relatifs à un trust ou une fondation.

La deuxième phrase du paragraphe 5 stipule par ailleurs que l'administration fiscale de l'État requis, en vue de fournir les renseignements demandés conformément au paragraphe 5, a le pouvoir d'obtenir des renseignements, de procéder à des enquêtes et d'entendre des tiers ou des contribuables et ce nonobstant toute disposition contraire de sa législation fiscale interne. Cette disposition a été ajoutée au Protocole à la demande

bepaling werd in het Protocol bijgeschreven op vraag van België, op een tijdstip waarop het Parlement nog geen beslissing genomen had aangaande de opheffing van het bankgeheim in het intern recht. Gelet op de inwerkingtreding op 1 juli 2011 van artikel 55 van de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen⁷, is die bepaling in principe niet langer nodig. Artikel 322 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, zoals gewijzigd door artikel 55 van voormelde wet, staat de administratie immers uitdrukkelijk toe om bij bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen alle inlichtingen op te vragen die van nut kunnen zijn voor de vaststelling van het bedrag van de belastbare inkomsten van een belastingplichtige wanneer een buitenlandse Staat om die inlichtingen vraagt conform de bepalingen met betrekking tot de uitwisseling van inlichtingen van een van toepassing zijnde dubbelbelastingverdrag dat wederkerigheid garandeert.

Omgekeerd stelt paragraaf 5 ook de Belgische bevoegde autoriteit in de mogelijkheid om bankinlichtingen uit Rwanda te verkrijgen met het doel een belastingplichtige aan de Belgische belasting te onderwerpen. Wat dat betreft zal de administratie uiteraard de intern-rechtelijke procedures moeten naleven, meer bepaald de bepalingen van artikel 322, § 2, 3de lid en van artikel 333/1, § 1 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, die werden toegevoegd door voornoemde wet van 14 april 2011.

Voor het overige heeft de Raad van State in een aantal adviezen betreffende soortgelijke akkoorden de aandacht gevestigd op twee taalkundige onvolkomenheden in de Nederlandse en Franse versies van paragraaf 5 van het door die akkoorden ingevoerde nieuwe artikel inzake uitwisseling van inlichtingen. Die onvolkomenheden betreffen de vertaling van de uitdrukkingen “*person acting in [...] a fiduciary capacity*” en

de la Belgique, à un moment où le Parlement n'avait encore adopté aucune décision concernant la levée du secret bancaire en droit interne. Etant donné l'entrée en vigueur, le 1er juillet 2011, de l'article 55 de la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses⁷, cette disposition n'est en principe plus nécessaire. L'article 322 du Code des impôts sur les revenus 1992, tel que modifié par l'article 55 de la loi susmentionnée, permet en effet expressément à l'administration de réclamer auprès des établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne tout renseignement pouvant être utile pour déterminer le montant des revenus imposables d'un contribuable lorsque ces renseignements sont demandés par un État étranger conformément aux dispositions relatives à l'échange de renseignements d'une convention préventive de la double imposition applicable et garantissant la réciprocité.

A l'inverse, le paragraphe 5 permet également à l'autorité compétente belge de recevoir des renseignements bancaires du Rwanda afin de soumettre un contribuable à l'impôt belge. A cet égard, l'administration devra naturellement respecter les procédures de droit interne, en particulier les dispositions de l'article 322, § 2, 3ème alinéa et de l'article 333/1, § 1 du Code des impôts sur les revenus 1992 insérés par la loi susmentionnée du 14 avril 2011.

Par ailleurs, dans plusieurs avis concernant des accords analogues, le Conseil d'État a attiré l'attention sur deux imperfections linguistiques dans les versions néerlandaise et française du paragraphe 5 du nouvel article relatif à l'échange de renseignements introduit par ces accords. Ces imperfections ont trait à la traduction des expressions “*person acting in [...] a fiduciary capacity*” et “*ownership interests in a person*” qui

⁷ Belgisch Staatsblad van 6 mei 2011, 1ste editie, blz. 26576.

⁷ Moniteur belge du 6 mai 2011, 1ère édition, p. 26576.

“ownership interests in a person” die voorkomen in de in het Engels ondertekende versie van dit Protocol.

De Nederlandse versie van het Protocol werd ingevolge die adviezen aangepast.⁸ Er wordt nog opgemerkt dat de Franse en Nederlandse versies van dit Protocol slechts de waarde van een vertaling hebben.

De aandacht wordt erop gevestigd dat men zich voor de interpretatie van de bovenvermelde uitdrukkingen moet richten op de OESO-Commentaar bij artikel 26 van het Modelverdrag (nr. 19.10 en volgende).

2. Artikel II van het Protocol

Artikel II regelt de inwerkingtreding en de uitvoering van het nieuwe artikel 26.

Elk van de overeenkomstsluitende Staten stelt de andere overeenkomstsluitende Staat langs diplomatieke weg in kennis van de voltooiing van de procedures die door zijn wetgeving voor de inwerkingtreding van dit Protocol vereist zijn. Van Belgische kant zal die kennisgeving gebeuren zodra het Protocol bekrachtigd zal kunnen worden. Rekening houdend met het gemengd karakter van het Protocol, zal zulks de goedkeuring vereisen van het federaal Parlement en van de Gemeenschaps- en Gewestparlementen.

Het Protocol zal in werking treden op de datum van de tweede van deze kennisgevingen en de bepalingen ervan zullen van toepassing zijn:

- met betrekking tot bij de bron verschuldigde belastingen, op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden;
- met betrekking tot de andere belastingen die worden geheven van inkomsten van belastbare tijdperken die beginnen op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden;
- met betrekking tot alle andere belastingen die worden geheven door of ten behoeve van de

⁸ Deze adviezen zijn op gedetailleerde wijze besproken in de memorie van toelichting bij het Wetsontwerp houdende instemming met het Tweede Protocol, gedaan te Parijs op 24 juni 2009, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en Australië tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen, ondertekend te Canberra op 13 oktober 1977, zoals gewijzigd door het Protocol, ondertekend te Canberra op 20 maart 1984, en tot aanpassing van de Belgische belastingwetgeving aan sommige bepalingen van voormeld Tweede Protocol (Wetgevingsstuk nr. 5-962/1, blz. 15-16).

figurent également dans la version signée en anglais du présent Protocole.

La version néerlandaise du Protocole a été adaptée suite à ces avis.⁸ On notera que les versions française et néerlandaise de ce Protocole n'ont que la valeur d'une traduction.

L'attention est attirée sur le fait que, pour l'interprétation des expressions précitées, il convient de suivre les commentaires OCDE sur l'article 26 du Modèle de convention (n° 19.10 et suivants).

2. Article II du Protocole

L'article II fixe l'entrée en vigueur et la prise d'effet du nouvel article 26.

Chaque État contractant notifiera par la voie diplomatique à l'autre État contractant l'accomplissement des procédures requises par sa législation pour l'entrée en vigueur du présent Protocole. De la part de la Belgique, cette notification interviendra dès que le Protocole pourra être ratifié. Compte tenu du caractère mixte du Protocole, il sera nécessaire d'obtenir l'assentiment du Parlement fédéral et des parlements communautaires et régionaux.

Le Protocole entrera en vigueur à la date de la deuxième de ces notifications et ses dispositions seront applicables:

- aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;
- aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables commençant à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;
- à tous les autres impôts perçus par ou pour le compte des États contractants et qui sont dus au titre

⁸ Ces avis sont commentés en détail dans l'exposé des motifs du Projet de loi portant assentiment au Second Protocole, fait à Paris le 24 juin 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et l'Australie tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu signée à Canberra le 13 octobre 1977, telle que modifiée par le Protocole signé à Canberra le 20 mars 1984, et adaptant la législation fiscale belge à certaines dispositions dudit Second Protocole (Document législatif n° 5-962/1, pp. 15-16).

overeenkomstsluitende Staten en die verschuldigd zijn ter zake van belastbare feiten die zich voordoen op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden.

Op grond van die bepalingen is het nieuwe artikel 26 ook van toepassing op inlichtingen die reeds vóór de inwerkingtreding of de uitwerking van het Protocol bestonden, op voorwaarde dat ze na de inwerkingtreding van het Protocol werden verstrekt en dat ze betrekking hebben op een belastbaar tijdperk of belastbaar feit waarop artikel 26 overeenkomstig artikel II van het Protocol van toepassing is.

Het oude artikel 26 van de Overeenkomst van 2007 blijft in principe bestaan en is verder van toepassing:

- met betrekking tot de bij de bron verschuldigde belastingen, op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld vóór 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden;
- met betrekking tot de andere belastingen die worden geheven van inkomsten van belastbare tijdperken die beginnen vóór 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin het Protocol in werking is getreden;

3. Artikel III van het Protocol

Het Protocol maakt een integrerend deel uit van de Overeenkomst van 2007 en blijft derhalve van kracht zolang die Overeenkomst zelf van kracht blijft.

*
* *

De Regering is van oordeel dat het Protocol dat aan uw instemming wordt voorgelegd een toereikende oplossing biedt voor de administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden tussen België en Rwanda.

d'événements imposables se produisant à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole.

Sur la base de ces dispositions, le nouvel article 26 est également applicable aux renseignements pré-existants à l'entrée en vigueur ou à la prise d'effet du Protocole, à condition qu'ils soient fournis après l'entrée en vigueur du Protocole et qu'ils se rapportent à une période imposable ou un événement imposable auquel l'article 26 est applicable conformément à l'article II du Protocole.

L'ancien article 26 de la Convention de 2007 continue en principe à exister et à s'appliquer:

- aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement avant le 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;
- aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables commençant avant le 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole.

3. Article III du Protocole

Le Protocole fait partie intégrante de la Convention de 2007 et restera par conséquent en vigueur aussi longtemps que cette Convention elle-même sera en vigueur.

*
* *

Le gouvernement estime que le Protocole qui est soumis à votre assentiment offre une solution satisfaisante en ce qui concerne l'assistance administrative en matière fiscale entre la Belgique et le Rwanda.

De Regering stelt u bijgevolg voor snel met dit Protocol in te stemmen opdat het zo spoedig mogelijk in werking zou kunnen treden.

*De minister van Buitenlandse Zaken en
Europese Zaken,*

Didier REYNDERS

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

Le gouvernement vous propose par conséquent de donner rapidement votre assentiment à ce Protocole afin qu'il puisse entrer en vigueur dans les plus brefs délais.

*Le ministre des Affaires étrangères
et européennes,*

Didier REYNDERS

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende instemming met het Protocol, gedaan te Brussel op 17 mei 2010, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Rwanda tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Kigali op 16 april 2007

Article 1er

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Het Protocol, gedaan te Brussel op 17 mei 2010, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Rwanda tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Kigali op 16 april 2007, zal volkomen gevolg hebben.

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi portant assentiment au Protocole, fait à Bruxelles le 17 mai 2010, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Rwanda tendant à éviter la double imposition et à prévenir la fraude et l'évasion fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Kigali le 16 avril 2007

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Le Protocole, fait à Bruxelles le 17 mai 2010, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Rwanda tendant à éviter la double imposition et à prévenir la fraude et l'évasion fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Kigali le 16 avril 2007, sortira son plein et entier effet.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 57.291/3
VAN 20 APRIL 2015

Op 19 maart 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Buitenlandse en Europese Zaken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet "houdende instemming met het Protocol, gedaan te Brussel op 17 mei 2010, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Rwanda tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Kigali op 16 april 2007".

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 31 maart 2015. De kamer was samengesteld uit Jo Baert, kamervoorzitter, Jan Smets en Jeroen Van Nieuwenhove, staatsraden, Jan Velaers en Johan Put, assessoren, en Annemie Goossens, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine Bams, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo Baert, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 april 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond⁹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe instemming te verlenen met het Protocol¹⁰ tot wijziging van het dubbelbelastingverdrag met Rwanda.¹¹

⁹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

¹⁰ Protocol "amending the Convention between the Kingdom of Belgium and the Republic of Rwanda for the avoidance of double taxation and the prevention of tax fraud and fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital, signed at Kigali on 16 April 2007", gedaan te Brussel op 17 mei 2010. Alleen de Engelse versie is authentiek; de Nederlandse en de Franse versies zijn vertalingen.

¹¹ Overeenkomst "between the Kingdom of Belgium and the Republic of Rwanda for the avoidance of double taxation and the prevention of tax fraud and fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital", gedaan te Kigali op 16 april 2007.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 57.291/3
DU 20 AVRIL 2015

Le 19 mars 2015, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le ministre des Affaires étrangères et européennes à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi "portant assentiment au Protocole, fait à Bruxelles le 17 mai 2010, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Rwanda tendant à éviter la double imposition et à prévenir la fraude et l'évasion fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Kigali le 16 avril 2007".

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 31 mars 2015. La chambre était composée de Jo Baert, président de chambre, Jan Smets et Jeroen Van Nieuwenhove, conseillers d'État, Jan Velaers et Johan Put, assesseurs, et Annemie Goossens, greffier.

Le rapport a été présenté par Kristine Bams, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo Baert, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 20 avril 2015.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique⁹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de porter assentiment au protocole¹⁰ modifiant la convention préventive de la double imposition conclue avec le Rwanda¹¹.

⁹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité aux normes supérieures.

¹⁰ Protocole "amending the Convention between the Kingdom of Belgium and the Republic of Rwanda for the avoidance of double taxation and the prevention of tax fraud and fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital, signed at Kigali on 16 April 2007", fait à Bruxelles le 17 mai 2010. Seule la version anglaise fait foi; les textes français et néerlandais sont des traductions.

¹¹ Convention "between the Kingdom of Belgium and the Republic of Rwanda for the avoidance of double taxation and the prevention of tax fraud and fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital", faite à Kigali le 16 avril 2007.

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. De Werkgroep Gemengde Verdragen, ingesteld bij het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten “over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen”, heeft op 3 februari 2011 geoordeeld dat de overeenkomst een gemengd verdrag is.¹²

4. Het nieuwe artikel 26, paragraaf 1, van het dubbelbelastingverdrag (artikel I van het protocol) luidt:

(vertaling) “De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die naar verwachting relevant zullen zijn voor de uitvoering van de bepalingen van deze Overeenkomst of voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van de nationale wetgeving met betrekking tot belastingen van elke soort en benaming die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten, voor zover de belastingheffing waarin die nationale wetgeving voorziet niet in strijd is met de Overeenkomst. De uitwisseling van inlichtingen wordt niet beperkt door de artikelen 1 en 2. Bovendien mogen de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten, in onderlinge overeenstemming en via een wisseling van brieven langs diplomatieke weg, de werkingssfeer van dit artikel wijzigen of uitbreiden voor de belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is.”

Artikel 1 van het verdrag omschrijft het personele toepassingsgebied, namelijk “personen die inwoner zijn van een overeenkomstsluitende Staat of van beide overeenkomstsluitende Staten”, terwijl artikel 2 de belastingen bepaalt waarop het verdrag van toepassing is. Het gaat om “belastingen naar het inkomen en naar het vermogen die, ongeacht de wijze van heffing, worden geheven ten behoeve van een overeenkomstsluitende Staat of van de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan” (paragraaf 1 van het artikel). De bestaande belastingen waarop het verdrag in België van toepassing is, zijn de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting, de belasting van niet-inwoners en de aanvullende crisisbijdrage, telkens “met inbegrip van de voorheffingen en de opcentiemen op die belastingen en voorheffingen” (paragraaf 3, b), van het artikel).

De nieuwe regeling inzake de uitwisseling van inlichtingen met Rwanda is evenwel algemeen en is dus niet beperkt tot de personen bedoeld in artikel 1 van het verdrag en tot de belastingen vermeld in artikel 2 van het verdrag. Bovendien kunnen ook inlichtingen worden gevraagd “zelfs al heeft die andere Staat die inlichtingen niet nodig voor zijn eigen belastingdoeleinden” (nieuw artikel 26, paragraaf 4, van het verdrag). De Staat aan wie de inlichtingen zijn gevraagd, dient gebruik te maken van “de middelen voor het verzamelen van inlichtingen waarover hij beschikt om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen” (*idem*).

¹² De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) stemde via de schriftelijke procedure in met het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen, wat bij brieven van 18 mei 2011 is bevestigd.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

3. Le 3 février 2011, le Groupe de travail traités mixtes, institué par l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'autorité fédérale, les communautés et les régions “relatif aux modalités de conclusion des traités mixtes”, a considéré que la Convention est un traité mixte¹².

4. Le nouvel article 26, paragraphe 1, de la convention préventive de la double imposition (article I du protocole) s'énonce comme suit:

(traduction) “Les autorités compétentes des États contractants échangent les renseignements vraisemblablement pertinents pour appliquer les dispositions de la présente Convention ou pour l'administration ou l'application de la législation interne relative aux impôts de toute nature ou dénomination perçus par ou pour le compte des États contractants dans la mesure où l'imposition qu'elle prévoit n'est pas contraire à la Convention. L'échange de renseignements n'est pas restreint par les articles 1er et 2. En outre, en ce qui concerne les impôts visés, les autorités compétentes des États contractants peuvent, dans un échange de lettres par la voie diplomatique, modifier ou élargir d'un commun accord le champ d'application du présent article”.

L'article 1er de la convention définit le champ d'application personnel, à savoir les “personnes qui sont des résidents d'un État contractant ou des deux États contractants”, tandis que l'article 2 détermine les impôts auxquels s'applique la convention. Il s'agit des “impôts sur le revenu et sur la fortune perçus pour le compte d'un État contractant, de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales, quel que soit le système de perception” (paragraphe 1er de l'article). Les impôts actuels auxquels la convention s'applique en Belgique sont l'impôt des personnes physiques, l'impôt des sociétés, l'impôt des personnes morales, l'impôt des non-résidents et la contribution complémentaire de crise “y compris [dans chaque cas] les précomptes et les additionnels auxdits impôts et précomptes” (paragraphe 3, b) de l'article).

Le nouveau régime en matière d'échange de renseignements avec le Rwanda est toutefois général et n'est donc pas limité aux personnes visées à l'article 1er de la convention et aux impôts visés à l'article 2 de la convention. En outre, des renseignements peuvent également être demandés “même [si cet autre État] n'en a pas besoin à ses propres fins fiscales” (nouvel article 26, paragraphe 4, de la convention). L'État à qui les renseignements sont demandés doit utiliser “les pouvoirs dont il dispose pour obtenir les renseignements demandés” (*idem*).

¹² Des courriers du 18 mai 2011 ont confirmé que la Conférence interministérielle de la Politique étrangère (CIPE) a approuvé le rapport du Groupe de Travail Traités mixtes dans le cadre d'une procédure écrite.

Gelet daarop rijst de vraag wie in België uitvoering zal moeten geven aan een verzoek om inlichtingen uitgaande van een bevoegde autoriteit van Rwanda.

Uit artikel 3, paragraaf 1, h), van het verdrag volgt dat in België onder “bevoegde autoriteit” wordt verstaan “de minister van Financiën of zijn bevoegde vertegenwoordiger”. Aangezien het om een gemengd verdrag gaat, is de bevoegdheid daarmee niet exclusief aan de federale minister van Financiën (of zijn bevoegde vertegenwoordiger) toegevoegd, maar kan het ook om een deelstatelijke minister van Financiën gaan.

Daarom verdient het aanbeveling om op het intern-Belgische vlak te voorzien in een coördinatiemechanisme en -orgaan, zodat de bevoegde autoriteiten van Rwanda weten tot wie een verzoek om inlichtingen moet worden gericht en de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten onderling kunnen uitmaken op welke wijze gevolg wordt gegeven aan een concreet verzoek. De Raad van State beveelt dan ook aan daarover een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 “tot hervorming der instellingen” te sluiten.¹³ In de memorie van toelichting wordt overigens vermeld dat aan de tekst van zo’n samenwerkingsakkoord wordt gewerkt.

*

De griffier,

Annemie GOOSSENS

De voorzitter,

Jo BAERT

On peut dès lors se demander qui en Belgique devra donner exécution à une demande de renseignements émanant d’une autorité compétente du Rwanda.

Il résulte de l’article 3, paragraphe 1, h), de la convention que, par “autorité compétente” on entend, en Belgique, “le ministre des Finances ou son représentant autorisé”. S’agissant d’un traité mixte, la compétence ne se trouve pas ainsi exclusivement attribuée au ministre fédéral des Finances (ou à son représentant autorisé), mais peut aussi l’être à un ministre des Finances d’une entité fédérée.

Il est par conséquent recommandé de prévoir un mécanisme et un organe de coordination internes propres à la Belgique, afin de permettre aux autorités compétentes du Rwanda de savoir à qui il faut adresser une demande de renseignements et à l’État fédéral, aux communautés et aux régions, de déterminer de quelle manière il y a lieu de donner suite à une demande concrète. Le Conseil d’État préconise dès lors de conclure à ce sujet un accord de coopération au sens de l’article 92*bis* de la loi spéciale du 8 août 1980 “de réformes institutionnelles”¹³. Au demeurant, il est précisé dans l’exposé des motifs que le texte d’un tel accord de coopération est actuellement en cours d’élaboration.

Le greffier,

Annemie GOOSSENS

Le président,

Jo BAERT

¹³ Vergelijk met artikel 1*bis* van de bijzondere wet van 16 januari 1989 “betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten” en met het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 tussen de Federale Staat en de gewesten “betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de Gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de Gewesten van algemene belastingverminderingen of -vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting”.

¹³ Comparer avec l’article 1ER*BIS* de la loi spéciale du 16 janvier 1989 “relative au financement des Communautés et des Régions”, et avec l’accord de coopération du 7 décembre 2001 entre l’État fédéral et les régions “relatif à l’échange d’informations dans le cadre de l’exercice de leurs compétences fiscales et aux procédures de concertation concernant l’applicabilité technique des modifications aux impôts régionaux projetées par les Régions et l’applicabilité technique de l’instauration par les Régions de réductions ou d’augmentations générales de l’impôt des personnes physiques dû”.

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken en van de minister van Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken en de minister van Financiën, zijn ermee belast, in Onze naam, bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Het Protocol, gedaan te Brussel op 17 mei 2010, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Rwanda tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Kigali op 16 april 2007, zal volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Brussel, 13 mei 2015

FILIP

VAN KONINGSWEGE :

*De minister van Buitenlandse Zaken en
Europese Zaken,*

Didier REYNDEERS

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

sur la proposition du Ministre des Affaires étrangères et européennes et du Ministre des Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre des Affaires étrangères et européennes et le ministre des Finances, sont chargés de présenter, en Notre nom, à la Chambre des Représentants le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Le Protocole, fait à Bruxelles le 17 mai 2010, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Rwanda tendant à éviter la double imposition et à prévenir la fraude et l'évasion fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Kigali le 16 avril 2007, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 13 mai 2015

PHILIPPE

PAR LE ROI :

*Le ministre des Affaires étrangères
et européennes,*

Didier REYNDEERS

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

BIJLAGE

ANNEXE

[VERTALING]

**PROTOCOL
TOT WIJZIGING VAN DE OVEREENKOMST
TUSSEN
HET KONINKRIJK BELGIË
EN
DE REPUBLIEK RWANDA
TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING
EN TOT HET VOORKOMEN
VAN HET ONTDUIKEN EN HET ONTGAAN VAN BELASTING
INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN EN NAAR HET VERMOGEN,
ONDERTEKEND TE KIGALI OP 16 APRIL 2007**

HET KONINKRIJK BELGIË

en

DE REPUBLIEK RWANDA,

WENSENDE de Overeenkomst te wijzigen tussen het Koninkrijk België en de Republiek Rwanda tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Kigali op 16 april 2007 (hierna "de Overeenkomst" genoemd),

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN :

ARTIKEL I

De tekst van artikel 26 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende tekst :

- "1. *De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die naar verwachting relevant zullen zijn voor de uitvoering van de bepalingen van deze Overeenkomst of voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van de nationale wetgeving met betrekking tot belastingen van elke soort en benaming die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten, voor zover de belastingheffing waarin die nationale wetgeving voorziet niet in strijd is met de Overeenkomst. De uitwisseling van inlichtingen wordt niet beperkt door de artikelen 1 en 2. Bovendien mogen de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten, in onderlinge overeenstemming en via een wisseling van brieven langs diplomatieke weg, de werkingssfeer van dit artikel wijzigen of uitbreiden voor de belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is.*
2. *De door een overeenkomstsluitende Staat ingevolge paragraaf 1 verkregen inlichtingen worden op dezelfde wijze geheim gehouden als inlichtingen die onder de nationale wetgeving van die Staat zijn verkregen en worden alleen ter kennis gebracht van personen of autoriteiten (daaronder begrepen rechterlijke instanties en administratieve lichamen) die betrokken zijn bij de vestiging of invordering van de in paragraaf 1 bedoelde belastingen, bij de tenuitvoerlegging of vervolging ter zake van die belastingen, bij de beslissing in beroepszaken die betrekking hebben op die belastingen, of bij het toezicht daarop. Deze personen of autoriteiten gebruiken die inlichtingen slechts voor die doeleinden. Zij mogen deze inlichtingen kenbaar maken tijdens openbare rechtszittingen of in rechterlijke beslissingen. Niettegenstaande het voorafgaande, mogen de door een overeenkomstsluitende Staat verkregen inlichtingen voor andere doeleinden worden gebruikt indien ze overeenkomstig de wetgeving van beide Staten voor die andere doeleinden mogen worden gebruikt en indien de bevoegde autoriteit van de Staat die de inlichtingen verstrekt, de toestemming geeft voor dat gebruik.*
3. *In geen geval mogen de bepalingen van de paragrafen 1 en 2 aldus worden uitgelegd dat aan een overeenkomstsluitende Staat de verplichting wordt opgelegd :*
 - (a) *administratieve maatregelen te nemen die afwijken van de wetgeving en de administratieve praktijk van die of van de andere overeenkomstsluitende Staat;*
 - (b) *inlichtingen te verstrekken die niet verkrijgbaar zijn volgens de wetgeving of in de normale gang van de administratieve werkzaamheden van die of van de andere overeenkomstsluitende Staat;*
 - (c) *inlichtingen te verstrekken die een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen, dan wel inlichtingen waarvan het verstrekken in strijd zou zijn met de openbare orde.*
4. *Wanneer op basis van de bepalingen van dit artikel door een overeenkomstsluitende Staat om inlichtingen is verzocht, gebruikt de andere overeenkomstsluitende Staat de middelen voor het verzamelen van inlichtingen waarover hij beschikt om de gevraagde*

inlichtingen te verkrijgen, zelfs al heeft die andere Staat die inlichtingen niet nodig voor zijn eigen belastingdoeleinden. De verplichting die in de vorige zin is vervat, is onderworpen aan de beperkingen waarin paragraaf 3 van dit artikel voorziet, maar die beperkingen mogen in geen geval aldus worden uitgelegd dat ze een overeenkomstsluitende Staat toestaan het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel omdat die Staat geen binnenlands belang heeft bij die inlichtingen.

5. *In geen geval mogen de bepalingen van paragraaf 3 van dit artikel aldus worden uitgelegd dat ze een overeenkomstsluitende Staat toestaan om het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel en alleen omdat de inlichtingen in het bezit zijn van een bank, een andere financiële instelling, een trust, een stichting, een gevolmachtigde of een persoon die werkzaam is in de hoedanigheid van een vertegenwoordiger of een vertrouwenspersoon of omdat de inlichtingen betrekking hebben op eigendomsbelangen in een persoon. Teneinde zulke inlichtingen te verkrijgen heeft de belastingadministratie van de aangezochte overeenkomstsluitende Staat de bevoegdheid om te vragen inlichtingen kenbaar te maken en om een onderzoek en verhoren in te stellen, niettegenstaande andersluidende bepalingen in de binnenlandse belastingwetgeving van die Staat."*

ARTIKEL II

Elk van de overeenkomstsluitende Staten zal de andere overeenkomstsluitende Staat langs diplomatieke weg in kennis stellen van de voltooiing van de procedures die door zijn wetgeving voor de inwerkingtreding van dit Protocol is vereist. Het Protocol zal in werking treden op de datum van de laatste van deze kennisgevingen en de bepalingen ervan zullen van toepassing zijn :

- a) met betrekking tot de bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op het jaar waarin het Protocol in werking is getreden;
- b) met betrekking tot de andere belastingen die worden geheven van inkomsten van belastbare tijdperken die aanvangen op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op het jaar waarin het Protocol in werking is getreden;
- c) met betrekking tot alle andere belastingen geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende Staten, op elke andere belasting die verschuldigd is ter zake van belastbare feiten die zich voordoen op of na 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op het jaar waarin het Protocol in werking is getreden.

ARTIKEL III

Dit Protocol maakt een integrerend deel uit van de Overeenkomst.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gevolmachtigd door hun respectieve Regeringen, dit Protocol hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te Brussel, op 17 mei 2010, in de Engelse taal.

[TRADUCTION]

**PROTOCOLE
MODIFIANT LA CONVENTION
ENTRE
LE ROYAUME DE BELGIQUE
ET
LA REPUBLIQUE DU RWANDA
TENDANT A EVITER LA DOUBLE IMPOSITION
ET A PREVENIR LA FRAUDE ET L'EVASION FISCALES
EN MATIERE D'IMPOTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE,
SIGNEE A KIGALI LE 16 AVRIL 2007**

LE ROYAUME DE BELGIQUE

et

LA REPUBLIQUE DU RWANDA,

DESIREUX de modifier la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Rwanda tendant à éviter la double imposition et à prévenir la fraude et l'évasion fiscales en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Kigali le 16 avril 2007 (ci-après dénommée "la Convention"),

SONT CONVENUS des dispositions suivantes:

ARTICLE I

Le texte de l'article 26 de la Convention est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes:

- “1. Les autorités compétentes des Etats contractants échangent les renseignements vraisemblablement pertinents pour appliquer les dispositions de la présente Convention ou pour l'administration ou l'application de la législation interne relative aux impôts de toute nature ou dénomination perçus par ou pour le compte des Etats contractants dans la mesure où l'imposition qu'elle prévoit n'est pas contraire à la Convention. L'échange de renseignements n'est pas restreint par les articles 1er et 2. En outre, en ce qui concerne les impôts visés, les autorités compétentes des Etats contractants peuvent, dans un échange de lettres par la voie diplomatique, modifier ou élargir d'un commun accord le champ d'application du présent article.*
- 2. Les renseignements reçus en vertu du paragraphe 1er par un Etat contractant sont tenus secrets de la même manière que les renseignements obtenus en application de la législation interne de cet Etat et ne sont communiqués qu'aux personnes ou autorités (y compris les tribunaux et organes administratifs) concernées par l'établissement ou le recouvrement des impôts mentionnés au paragraphe 1er, par les procédures ou poursuites concernant ces impôts, par les décisions sur les recours relatifs à ces impôts, ou par le contrôle de ce qui précède. Ces personnes ou autorités n'utilisent ces renseignements qu'à ces fins. Elles peuvent révéler ces renseignements au cours d'audiences publiques de tribunaux ou dans des jugements. Nonobstant ce qui précède, les renseignements reçus par un Etat contractant peuvent être utilisés à d'autres fins lorsque cette possibilité résulte des lois des deux Etats et lorsque l'autorité compétente de l'Etat qui fournit les renseignements autorise cette utilisation.*
- 3. Les dispositions des paragraphes 1er et 2 ne peuvent en aucun cas être interprétées comme imposant à un Etat contractant l'obligation:*
 - (a) de prendre des mesures administratives dérogeant à sa législation et à sa pratique administrative ou à celles de l'autre Etat contractant;*
 - (b) de fournir des renseignements qui ne pourraient être obtenus sur la base de sa législation ou dans le cadre de sa pratique administrative normale ou de celles de l'autre Etat contractant;*
 - (c) de fournir des renseignements qui révéleraient un secret commercial, industriel, professionnel ou un procédé commercial ou des renseignements dont la communication serait contraire à l'ordre public.*

4. *Si des renseignements sont demandés par un Etat contractant conformément aux dispositions du présent article, l'autre Etat contractant utilise les pouvoirs dont il dispose pour obtenir les renseignements demandés, même s'il n'en a pas besoin à ses propres fins fiscales. L'obligation qui figure dans la phrase précédente est soumise aux limitations prévues au paragraphe 3 du présent article sauf si ces limitations sont susceptibles d'empêcher un Etat contractant de communiquer des renseignements uniquement parce que ceux-ci ne présentent pas d'intérêt pour lui dans le cadre national.*
5. *Les dispositions du paragraphe 3 du présent article ne peuvent en aucun cas être interprétées comme permettant à un Etat contractant de refuser de communiquer des renseignements uniquement parce que ceux-ci sont détenus par une banque, un autre établissement financier, un trust, une fondation, un mandataire ou une personne agissant en tant qu'agent ou fiduciaire ou parce que ces renseignements se rattachent aux droits de propriété d'une personne. En vue d'obtenir ces renseignements, l'administration fiscale de l'Etat contractant requis a le pouvoir de demander la communication de renseignements et de procéder à des investigations et à des auditions nonobstant toute disposition contraire de sa législation fiscale interne."*

ARTICLE II

Chaque Etat contractant notifiera, par la voie diplomatique, à l'autre Etat contractant l'accomplissement des procédures requises par sa législation pour l'entrée en vigueur du présent Protocole. Le Protocole entrera en vigueur à la date de la seconde de ces notifications et ses dispositions seront applicables :

- a) aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;
- b) aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables commençant à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole;
- c) en ce qui concerne les autres impôts perçus par ou pour le compte des Etats contractants, à tout autre impôt dû au titre d'événements imposables se produisant à partir du 1er janvier de l'année qui suit immédiatement celle de l'entrée en vigueur du Protocole.

ARTICLE III

Le présent Protocole fait partie intégrante de la Convention.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, à ce dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

FAIT à Bruxelles, le 17 mai 2010, en double exemplaire, en langue anglaise.

PROTOCOL
AMENDING
THE CONVENTION
BETWEEN
THE KINGDOM OF BELGIUM
AND
THE REPUBLIC OF RWANDA
FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION
AND THE PREVENTION OF TAX FRAUD AND FISCAL EVASION
WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND ON CAPITAL,
SIGNED AT KIGALI ON 16 APRIL 2007

**PROTOCOL
AMENDING
THE CONVENTION
BETWEEN
THE KINGDOM OF BELGIUM
AND
THE REPUBLIC OF RWANDA
FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION
AND THE PREVENTION OF TAX FRAUD AND FISCAL EVASION
WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND ON CAPITAL,
SIGNED AT KIGALI ON 16 APRIL 2007**

THE KINGDOM OF BELGIUM

AND

THE REPUBLIC OF RWANDA,

DESIRING to amend the Convention between the Kingdom of Belgium and the Republic of Rwanda for the avoidance of double taxation and the prevention of tax fraud and fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital, signed at Kigali on 16 April 2007 (hereinafter referred to as “the Convention”),

HAVE AGREED as follows:

ARTICLE I

The text of Article 26 of the Convention is deleted and replaced by the following:

- “1. *The competent authorities of the Contracting States shall exchange such information as is foreseeably relevant for carrying out the provisions of this Convention or to the administration or enforcement of the domestic laws concerning taxes of every kind and description imposed by or on behalf of the Contracting States, insofar as the taxation thereunder is not contrary to the Convention. The exchange of information is not restricted by Articles 1 and 2. Furthermore, with respect to the taxes covered, the competent authorities of the Contracting States may, in an exchange of letters through diplomatic channels, modify or expand the scope of this Article by mutual agreement.*

2. *Any information received under paragraph 1 by a Contracting State shall be treated as secret in the same manner as information obtained under the domestic laws of that State and shall be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) concerned with the assessment or collection of, the enforcement or prosecution in respect of, the determination of appeals in relation to the taxes referred to in paragraph 1, or the oversight of the above. Such persons or authorities shall use the information only for such purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions. Notwithstanding the foregoing, information received by a Contracting State may be used for other purposes when such information may be used for such other purposes under the laws of both States and the competent authority of the supplying State authorises such use.*

3. *In no case shall the provisions of paragraphs 1 and 2 be construed so as to impose on a Contracting State the obligation:*
 - (a) *to carry out administrative measures at variance with the laws and administrative practice of that or of the other Contracting State;*
 - (b) *to supply information which is not obtainable under the laws or in the normal course of the administration of that or of the other Contracting State;*
 - (c) *to supply information which would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process, or information, the disclosure of which would be contrary to public policy (ordre public).*

4. *If information is requested by a Contracting State in accordance with the provisions of this Article, the other Contracting State shall use its information gathering measures to obtain the requested information, even though that other State may not need such information for its own tax purposes. The obligation contained in the preceding sentence is subject to the limitations of paragraph 3 of this Article but in no case shall such limitations be construed to permit a Contracting State to decline to supply information solely because it has no domestic interest in such information.*

5. *In no case shall the provisions of paragraph 3 of this Article be construed to permit a Contracting State to decline to supply information solely because the information is held by a bank, other financial institution, trust, foundation, nominee or person acting in an agency or a fiduciary capacity or because it relates to ownership interests in a person. In order to obtain such information the tax administration of the requested Contracting State shall have the power to ask for the disclosure of information and to conduct investigations and hearings notwithstanding any contrary provisions in its domestic tax laws.”*

ARTICLE II

Each of the Contracting States shall notify the other Contracting State, through diplomatic channels, of the completion of the procedures required by its law for the bringing into force of this Protocol. The Protocol shall enter into force on the date of the later of these notifications and its provisions shall have effect:

- a) with respect to taxes due at source on income credited or payable on or after January 1 of the year next following the year in which the Protocol entered into force;
- b) with respect to other taxes charged on income of taxable periods beginning on or after January 1 of the year next following the year in which the Protocol entered into force;
- c) with respect to any other taxes imposed by or on behalf of the Contracting States, on any other tax due in respect of taxable events taking place on or after January 1 of the year next following the year in which the Protocol entered into force.

ARTICLE III

This Protocol shall form an integral part of the Convention.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned duly authorised thereto by their respective governments, have signed this Protocol.